

The Center for Research Libraries scans to provide digital delivery of its holdings. In some cases problems with the quality of the original document or microfilm reproduction may result in a lower quality scan, but it will be legible. In some cases pages may be damaged or missing. Files include OCR (machine searchable text) when the quality of the scan and the language or format of the text allows.

If preferred, you may request a loan by contacting Center for Research Libraries through your Interlibrary Loan Office.

Rights and usage

Materials digitized by the Center for Research Libraries are intended for the personal educational and research use of students, scholars, and other researchers of the CRL member community. Copyrighted images and texts are not to be reproduced, displayed, distributed, broadcast, or downloaded for other purposes without the expressed, written permission of the Center for Research Libraries.

© Center for Research Libraries

Scan Date: October 19, 2007

Identifier: s-k-000002-n14

صاحب امتیاز و مدیر مسئول
ضیا کوه آلپ

پیل - ۱ صافی - ۱۴
نسخه ۱۰ فروشد

اداره خانه سی

دار بکر

حکومت هائزده شده

ولایت مطبعی

کفرایا : دار بکر

کجره مجره

کجوک مجموعه

۱۳۴۰

۱۳۳۸

آبونه شراطی

سه لکی : ۵۰۰

آلپ آیلپ : ۲۰۰
فروشد

هفته در جیقاار علمی ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموعه در

۴ ایلول سنه ۳۳۸

بازار ابرسی

۱۲ محرم سنه ۳۴۱

صاحب :

انسانده کی فیضلرک منشای

دورنده مالک اولدی و بولایبترک جرثومه لری
ابتداء هانکی شایقنده باش توستردی ؟
مطلقا ، هر فیلسوفک بو سوالره کندلی
سیستمه کوره بر جواب واردر . انسانک
تکامله کونی = فوزمولوژیک ، حقایق

انسانی یاراتچی قدرتله مالک کورن
فیلسوفلر ، طبعیدرک اولدی مالک
سینیده آمینه چالیشمشردی . انسانک
روحنده کی استقلال و حریت ، قلمبندکی
فضیلت اشتیاقلریبه تکاملهک عیبا هانکی

روسی ، اجتماعی دور کردن کجاش اولد بندن ،
انسانده کی غایب اولد جرمومه لریده . یا مادی
شائیتده ، یا خود جانی ، روسی ، اجتماعی
شائیتلرک ربسنده باشلامش اولق لازم
کلیز ، اوحاده ، فیلسوفلری ، انسانده کی
حالی قدرتلرک منشائی ایضاح نقطه نظر کن
دورت نمودجه آیره ییلرز :

۹۵ رفی زمره کونایتی فیلسوفلردر .
بونلر ، انسانده کی حریته فضیلتک منشائی ،
تا جانمز ماده ک جزء لایخیزاسنه قدار
چقار لرلر . بوفلسوفلر آراسنده فکری
اک واضح اولانلر ، لایینیج ، شوپنهاور ،
آلفرد فویه در .

لایینیج ، جانل اولسون ، جانمز
اولسون . ماده ک جزء لایخیزالری بر
کوچوک روحدن عبارت کور یوردی .
بو کوچوک روحلرده ، انسانده کی بوتون
حالی ملکلرک ، بوتون فضیلتی غایبلرک
تضاری موجوددی . شعورک وجدانک ،
اراده ک اک بسیط شکلاری ، ماده ک اک
بسیط عنصرلرک باطنی تشکیل ایدیوردی .
لایینیج ، بو کوچوک روحلره « موند »
آدی وریوردی . بوفلسوفه کوره ،
ماده ک ایچ بوزی روحدی . بو مساله
« هپ روحلیق = انیشیزم » نامی

وبرابر . ماده ، روحلر تجایی اولونجه ،
ماده ک لایخیزالریده روحلک لایخیزالری
اولق لازم کلری ؟ ابسته ، لایینیج ،
ماده ک باطنی اولان بسیط روحلرک لایخیزالری
بونلر دولای . آحاد روحیه مناسنه اوله رق
« موند » آدی وریمشدی . بو کونک
لسانزده کی قارشیانی واحده تعبیری اوله ییار .
شوپنهاور کوره ، روحلک اک
دورن غایب اراده اولد بندن ، ماده ک
ایچ بوزیده « اراده » در . ماده ده کی
هحرکت ، هر قوت کیزی بر اراده ک
تجلیسیدر . آلفرد فویهده اراده ک
اک بسیط شکلی آرا برقی بونی « اختا »
ده بولور . بنده علیه ، بوفلسوفه نظر آ
بوتون موجودات « اختا » ک تجلیلریدر .
مثلا ، بو کونک بیر افیلان بر طاشک ارضه
دوغرودوغه منی « شوپنهاور » ، طاشک
اراده منی ، « فویه » ، طاشک اشتیانه
حل ایدیورلردی .

بوفلسوفلره کوره ، هر وارلق کندی
ایچین واردر ، یعنی کندی وارلقی کندی
ایچندن دویار . بوسورنده ، بوتون
وارقلر ، روح ماهیتده در . ماده ابسته ،
بوروسی وارقلرک دیشدن کورولوشلریدر .
مطومدرک دیشدن کورولوش باشقیمی
ایچین وار اولق دیکر .

بواجتهاده نظراً ، انسان تلقیبی .
 کائنات تلقیبیه تابدر . چونکه ، کائنات
 اک عمومی ، اک درین وارنده مانع
 غالباً موجوده ، انسانیده اودر موجوددر .
 شوقدار وارک بوقابلر ، کونی ، حیاتی ،
 روحی ، اجتماعی تنکالاردن یکجورک
 انسانیده اک چوکسک شکلره اولاشمدر .
 بوفلسوفاره کوره . فلسفه تک مابعدالطبیعه تک
 حق اخلاق اک اس الیاسی ، جهان تلقیبی ،
 دنی ، یاخود ، کائناتک تفسیری ، دین
 عبارتدر . ینه ، بونلره نظراً . طبیعت
 فوق الطبیعه برماهیت اسناد ایدرلزمه ،
 انسابک فوق البشرکی ابضاح ایدلرمن .
 ۳۰ . ایکنجی زمره حیاتیاتی فیلسوفلردر .
 بونلر ، جاننر ماده ، هیچ اهمیت ویرمزلر .
 جاننر ماده بی تمامله میخانیک قانونلرینه
 تابع کوردولر . بالکتر جانلی مادهده .
 بالکتر حیاتهده معجزوی برماهیت اولدیفته
 قانندلر . بوزمره تک اک کوزلر غنونه سی
 ، رغیونف ، در . رغیونف کوره ،
 حیوانی اولسون نباتی اولسون - بوتون
 حیاتی موجودلر ، روحی موجودلردر .
 زده حیات وارسه ، اوراده ، شعور ،
 ایله حافظهده وارددر . شعور ، پاراجیی ،
 فقط ثابت فزک اولدینی ایچین ماده ایله

تماس ایدمهین بر موجودیتدر . وقتاک ،
 ، روتوپلازما ، دینان ابلیک جانلی ماده
 تشکل ایددی ، شعور ، غنیمهده
 ایچنه آله جک برظرف وجوده کلش
 اولدی . زیرا ، روتوپلازما ایچنده کی
 ماییت فعلیهده برده منفلقه = اسپلوزیوه
 کی اسفری برتأثیره اخلاق ایدرملک
 ووپلازمالردن ثابت شدید حرکتلر و قوتلر
 ابداع ایلک قابیلی ماددک بوشکلنده حصوله
 قشیدی . شعور بومنفلقه لری اسفر نامتاهی
 درجه سنده برقبولجیبه واطلاق سایه سنده
 هم ماده تک بوتوز قوتلرینه حاکم اولجقدی .
 همده کندیی ماده تک مقایزملری آراسنده
 اسارت دوهمه یجکدی . زیرا ، شعور
 بر حریت مطلقه ، اولدینی حالد ،
 ماده بر اصارت مطلقه ایدی . روتوپلازما
 ایچنده ماده ایله شعورک محاذل سی ، حریت
 مطلقه ایله اصارت مطلقه تک مساواشمی
 دیمکدی . مساواشده گاه ماده ، گاه شعور
 غلبه چالاردی . ماده تک شعورده غلبه سندن
 نباتلر وجوده کلدی . شورك مادهیه
 غلبه سندن حیوانلر تشکل ایددی . در حال
 بویکی چشید عضونلر ، کندی آرالرنده
 برتقسیم اعمال وجوده کنیردیلر . نباتلر ،
 ماییت فعلیلردن عبارت اولان منفلقه لری

۳۰ ، اوجونجی زمره روحانی
فلسوفلردر . بونلرجه . شعور یالکزی
روحه منحصرذر . انسانک فیضلریده
یانکزی روحده موجوددر . نه مادهده .
نهده حیایده شعورنی . حافظهنی .
ارادهنی برار یوقدر . بوزمره نکر روحده
مادلهائی مقولهلر . مافلان مأمور بیلر
وارددر . متبئی حواسک تجربه لرندن
آلایش اولان یوقهائی فکرلر وارادهلر
روحک فوق الطبیعه ماهیته دلالت ایدرلر .
فقط ، لاینج ماده نکر . رغسوف حیایک
فوق الطبیعه لکن اثبات ایدمه مدیک کی .
قائده روحک فوق الطبیعه بر ماهیته مالک
اولدیفی اثبات ایدمه مدی . بوزمره لکر ایکی
اولیکلری شعورک . احسنی آغاییه دوضرو
کیشله که اوغراشدیلر . حالبوکه شعورک
ساحسنی بالنکس یوقارییه دوضرو .
روسی شایتهک فوقنده بولونان اجنایی
شایته دوضرو بوکشمک لازمدی .

۳۱ ، دوردنجی زمره . اجنایی
فلسوفلردر . بونلر حالی حادثه لری حافل
حادثه لره ابضاچه چالیشادیلر . شایته لکر
هنرئی کندی حادثه لره ابضاچه اولونه .
بیهجکه قائل اولدولرندن حالی حادثه لره
ابضاچه چالیشادیلر . یوقلسوفلر ، انسانک

اعمال اتمک ایشی اوموزلرینه آلدیلر .
حیوانلرده بوجانی و مباری خدا سورقنده
نباتلردن آهرق کندی عضوئلری داخلده
یاغلائی سوریه تورلو حرکتلر وجوده
کثیرمالک اقتدارینه مالک اولدیلر . شعور
یالکزی . طفیل اولان نبل عضوئلرده
اوبودی . حرکت ایدوبده . یاشایان
عضوئلرده اوبایی قالدی . نباتلر .
همومینه طور افاک طفیللر ایدرلر . چونکه
خدا لرئی آدامق اوزره حرکت اجزلر .
طور افاکه . هواده نه بولورلرسه . اونکه
یاشارلر . وسیله . بکا دوقوغه . کی
رقاچ نبات مستثنا اولق اوزره بونوق
نباتلرده شعور اویومشی بر حالده در .
حیوانلرک طفیل اولمایانلرده ایسه اوبایقده
شعور . حیوانلرک باطاسه ایکی شبه منده :
حشرات ایله فقاریده بویوک برانکشافه
مظهر اولدی . حشراتن آریلره قاریخیلرده
ه سوق طبعی . نک عرقلی بر درجه سنی .
فقاریه دن ده انسانده ذهن . ک الیو کمال
مرتبسنی حصوه کتیدی .

کوردولورکه رغسوته نظراً . انسان
تلقینی . حیات تلقینه مستنددر .
یوقلسوف . حیاه . فوق الطبیعه بر ماهیت
اسناد اتمک سوریه درک انسانده بارانجی
بر قدرت اولدیفی ابضاچه ایدی .

ممنوی فیضی اجتهادی حیاطه باشلامشدر
تقاضندمدور . انسان . اجتهادی حیاطه
خارجنده . بشر . بشر . اجتهادی حیاطه
پانابه رقی مفکوره لر صاحب اولونجه انسانه
ماهیاتی اكتساب ایندی بشر نوصف بشریات
علمی بحث ادرک حیوانات علمه ک بر فسلطدن
مبارندر . لسانزده انسانه کلسیه . بشر .
کلسی آراسته بودرین فرق موجوددر .
بر آدم . خصوصیه او بر حیوانی قایلرینه
تابع اولدینی زمان . بشریت مقتضایدر
درز . حاله بودک . بریمه من مفکوره لر
دخات اقمینی ایستدیگیز وقت . انسانیت
مقتضانی ایا ایت درز . انسانی فطرک
بدیی و اخلاقی تربیلر واسطه حلیقه
حاله کنیرلسته . انسانیت = لزوماً
انسانیت = حومانیزماه آدری و بریلر .
اوروالیر . بوزیعی بوتان ولاین
ادیانلر حق آلدقوی ایمین . بوادیانلرک
تدوینده منی آدری و بریورلر . انساندن
علمی براسوله بحث ایند مجتوده اجتهادیه
نالی و بریلر . اجتهادیه عامه نظر آ .
انسانک فوق البشر اولامی . بشرک .
بالکتر حیاتی و روحی قایلر مالک برعناوق
اوله سند . انسانک بونلردن فضا اوله رقی
اجتهادی فیضی حله مالک بولونمندن ایلری

کلیه . مفکوره لر . اجتهادی علمیه آراسته
طبیعی برصورتده وجوده کانی اجتهادی
شایقندرد . انسانک . بشریت فوقه
چشمه منی . اجتهادی حیاطدن بو مفکوره لر
آلمی . رایسنددر . کورولیورک . انسانک
فوق البشرلکنی . فوق الطبیعه براسمه
مراجعت ایمکمزین . قاضیه مثبت و علمی
برصورتده ابضاح ایند بالکتر اجتهادیه
علمیدر . اجتهادیه دن و خان فلسفه . آیقاری
بالکتر ساغلام علماره باسان . اقری اک
بوکله واک کوزل مفکوره لر اولاشانی
اک دوشرو واک ای فلسفه در .

ضیا کوله آلب

تورله دولته تکاملی

۱۱

خاقانلق

خیمه ده یه قادر مایه یمنز تورک جیمیلری . تورک
اولک لرینک جنراقی یه سن کوره تشکل اتمدی .
ایکی تورک لر . بوزقیرلر چوریلش واحلرده
اوطورورلردی . بو واحلره (بورد) .
بوزقیرلر (چول) دیرلردی . هر واحده
منشد ابرماقلر بولونوردی . هر ابرماقله
پونده بر (بوی) اقامت ایدردی . بر

بوسرحد اولكلر آنجق تورك خانلار بئنه
وجودى زمانده ثابت مستريح رحيات
باشا بيليرلردى. باشقا زمانلرده ، بى ريك
اوغراشان دره كارينه طالعده فاولورلردى
خانلار آق كيكاردن مرك اولان كندى
ايلر نه قاشمى مشروطى بوقمده دولتمدارلى
ايهين خانلار ده برنوم موقر ايمى. ميج
زمانلرده قورولتاي ماولاير ، خانلار مراقبه
ايدردى .

بودن باشقه ، خانلار كنديلرين
ناكرى طرفندى نام بره داتك اجراسنه
مأمور بيايرلردى .

هون حكمدارلى كنديلرينه (ناكارى
قولى) ديكارى كى ، دو قوز اوغوز
خانلار ده (ايدى قولى) ديرلردى .

(ايدى) گلسى ده (ناكارى) مناسنور.
اورخون كتابه سنده ، خانان ، تورك
ملق يوق اولاسين ديه ، تورك ملق مسمود
اواسون ديه ، تورك ناكربى طرفندى
كوندر بادى كنى ، بيلدريور .

اوبومام ، كوندوز اوطورماد ، تورك
ملق آجى دو بوردم ، چيلاقدى كيدردم ،
آزى جوق فقيرى ديكى ايدم ، ديور .

قاراقلى بيلدريور ، خانلار
قالب ايستكلى بيلدريور (قالم) خانلار
كچه بن ماتك ايدم (ديه آغلاردى .

واحدى بيلرك مجموعى بر (ابل) ي
وجوده كتييرلردى . ريجوق واحلى حاوى
اولان بورك اولكلرده بر خانلار اداره مى
آلنده بولونوردى . خانلار نابع اولان
يالكر كچه ايلر دكلى . سرحدلرده
اوطورانمى قوملرده خانلار حابه مى
واداره مى آلنده بدى . د جيت ، نامى
وريلن سرحد اولكلرده ، قهرلر ،
كوبلر تاسس اغشده ، مهران ، رفا ،
حصوه كاشدى . خانلار ، بوجيتلرده
باشان چيغى ، سنشكار ، نهار قوملرى
محتاج اولدقلى صلح حيات نائل ايدر ،
بوكا مقابل اولردى جزى روبركو آيلردى .
مع مانيه ، خانلار نه - سلايك منشأى
اولان - آق كيكاردن برايه استناه
ايدردى ، قاره كيكار طبقه سنده قاره اولوسلرى .
ناكارلى واردى . فقط خزينه مى دولدوران
واوردوسى بهين ، بالخاصه تاجيك ،
سوغاتى ، فارسى ، چينلى ، هندى كى
شهرلرده و كوبلرده اوطوران متدق
اهاليلردى . بونلره نهار مناسقه اولق
اوزره د صارت ديكارلردى . چينلدين
غيربسه د قافر ، مناسقه دات ، آدى ده
ويريلردى ، خانلار هم بونلرك اقتصادى
فاليكى حابه ايدر . هم قومشو دولتلره
نيجارى مناسبتلرينى تنظيم ايدردى .

خانانده . آق کیکارک فوقنده بک
 راجستداها وجوده کادی : آلتون کیکار .
 آلتون کیکار خانانده منسوب اولدینی
 سلاه اقراریدر . بوسلاه منسوب اولان
 ارکیکره (تکیه = پرنس) . قایمتره
 (خان = پرنس) عنوانلری ویریلیدی .
 اسکی تورکرده اصالت ایک طرفلیدی .
 بنده علیه بابا جهنتدن پرنس اولدینی کج
 آنا جهنتدن پرنس واریدی . بونلرده
 (ایال . پال) دینلیدی .
 خانان کندی سلاه سندن . باخود
 ایلندن برخان اوله ملک مجبوریتدهیدی .
 بوزوجه ملک آدی ده (خانون) دی .
 ولایت مملکت قتالی پالکر خان دکل .
 خانانده خانانده هر ایکسجیدی [حتی .
 خانانده مملکت قتالی اولاک (آی آنا)
 آلتینی قات کوکده اولدینی حالده .
 خانانده مملکت قتالی اولان (کون آنا)
 بدجی قات کوکده با کندی]
 بونا بنده . خانانده مملکت قتالی
 اصدار ایده مژدی : برامنامه و خانان
 امر ایدیورک ویه باشلارجه
 قانونا مطاع اولمژدی . مطلقا خانان
 و خانان امر ایدیورک طرزنده
 باشلامی لازمی . دولناردن کان
 ایچیلیدی خانانده مملکت قتالی ایده مژدی .

خانانده . خاتون سولده اوطوردلری
 حالده . ایلیچی هر ایکسجیدی حضوریه
 برون کیمیک مجبوریتده اییدی .
 ایل دورنده پانویک . قودونلرک
 زوجهلری پالکر کندی ایلمنه منسوب برتک
 زوجهن عبارتدی . خانانده دورنده . خانان
 باشقه قوملردن تبعه مملکت اولدینی کج باشقه قوملردن
 زوجهلرده مملکت اوله یلیدی . فقط .
 بونلره (خانون) عنوانی ویریلیدی .
 حتی . باشقه بردونلرک حکمدار سلاه سندن
 منسوب قادیلردن اوله سلاه خانانده
 آله مژدی . خانانده هر خانانده کندی سلاه سندن
 اولان پرنسسلرک عنوانیدی . خانانده
 خارجدن آله جنی زوجله چیه پرنسسلردن
 ایسه (قونجی) عنوانی آلییدی . باشقه
 قوملردن (قوما) تسمیه اولوزوریدی .
 قونجی . خانانده بدرجه آشاغیدی .
 قوملرده قونجی یلیدی و سندنیدی . برخانزاده
 خانان اوله یلیمک ایچیده . آنا سندن
 خانان اوله یلیمک شرطیدی . زیرا . تورکرده
 اصالت ایک طرفلیدی . هم بابا جهنتدن .
 هم آنا طرفدن اصل اولمیان . اصالت
 سایلمازیدی . اصل اولق اودورده مطابقا
 هم آنا هم بابا جهنتدن ایلدن اولمخته متوقفیدی بکون
 خیره تورک سندن . برقی . هم بابا . هم

آسانی نورکن اولایان وارنگ و ارمایه .
 اوز بکارایه ، سلطنت حیاتی بکیرد کارند .
 همانلیرده اولدیی کی ، آنانک اصالتی
 آرمالری . ابرانک شیمیکی قاجارسلطانده
 برهیززاده شاه اولدیله ایچین مطلقا آنانکده
 قاجار رنسلارندن اولمسی لازمدر . اسی خانق
 سرایلرده ، قومار ، حقیقی زوجلر مایهتده
 دکلدی ، چونک بونلره کندی اوغولری
 و آنه ۱۰ دیه خطاب ایده زلردی .
 خانده آنه چاغیرلر ، کندی آنلریله
 (نزه ۱) دیه خطاب ایدرلردی .
 بوقومارک چوجوقلری میرانده اشتراک
 ایدرلردی . بونلره باباری طرفدن جزئی
 مقدار مال وربایردی . مثلاً چنکزخانک
 قومالردن دوغوشی برچوق اوغولری
 واردرک اسملری ییه معروف دکلدی .

ضایعه آلپ

اسواره دایر :

تاریخ اصولنده عمتلر

شیمی ده . شهادتی تاریخ طبعی
 اووندینی حالتلرده تدقیق ایدلم . شهادت
 تاریخ صاحبه منده باشلیجه اوچ شکل واردی :
 عمت ، آدمی ، پزلی ونبشلی .

عمت - عمت . وانسارک شهادتی
 سورنده خلقک . الف بر بلندن لاسق
 بر بلنه اعتقادیر . عمت . بر نوع خلق
 حکملری اولدیشدن . عمتی آلامق
 ایچین . خلق حکملرینده کی خصوصیتی تدقیق
 ایتله لازمدر . تاریخک حقیقت اولهرق
 قبول ایده جکی روابتر . قیمت حکملریندن
 چیلای . حالت شاییت حکملری اولمالیدر .
 حال بوی خلق حکملری . واما قیمت حکملری
 هتوبدر . جهوردیج روفتد کرلرینه ، مفکوره
 و قیمت آشیلامانیزین دوغونه من . جاعت
 بر ایشک یا یلدیقن سویرلرکن . یا ایشک مقدس
 یا خود ملعون اولدیشده برار . - سویر .
 بندخلیه . او ایشی یا ایشی قیده کرامت
 یا خود محر نظریه قاقار .

عمتلر : علی الماده عمتلردن باشه .
 اسطوره . منقبه . ماساله . انصاف کی نورلری ده
 هتوبدر . اسطوره لر الاطره تلقی ایدنی .
 منقبه یاربم الاطره قهرمانلره نفاق ایدنی
 وفسلردر . خلق . بویکی مجزول یا خود
 کرامتی شخصیتلره بطافتم نظر اسناد
 ایدرکن . طبیعیدرک قاطر حقیقه کی
 قدیسی ونجانی ده اظهار ایدر . بوندن
 باشه . اسطوره لره منقبه . بر دینی
 آینه مر بوطدولر . هر آینی تشکیل ایدنی

شربت حرکتی ایضاح ایچین ، خفاك
مخوله بی بار اسطوره ، یاخود بر منقبه
ایضاح ایضاح در . مثلا . اسکی اوغوز
عنه نه کوره ، قار خاك ، اوغل
اوغوز خاش طرفدن یارالامه سی قوربان
آیتك خلاجه ایضاحی کوسترن بر منقبه
هبارتدر . داما اسکی بر زمانه چقار سق
بومنقبه نك اسطوره دن اشتقاق ایتدیکی ده
کوروز
تور تاریخنه کی اوغوز اوغوز عنعنلری
یا اسطوره دن یاخود منقبه دن عبارتدر .
بو عنعنلردکی بوغو خاله اوغوز خانی
وقاره خانی تمامیه برر تاریخی شخصیت
عد ایتك خطادر . بونکه برابر ، بونلرک
مدیت تاریخنه مهم روللری واردر .
چونکه ، بونلر بر طرفدن دینی آیتلرله
باراملری ، دیگر طرفدن سیاسی تشکیلاتلری
ایضاحه خارمدر .
بو شخصیتلرک فوطاوا اولمسی ده کوستر برک
بونلرک اجتماعی مخوله ده کی عوبتلیرینه بر طاقم
مفکوره دوینولری ، قیمت دوینولری
قاربتددر . تورک تاریخیله اوغوزاشانلرک
مفکوره تاریخی واقعه لری یری برندن
آیرد ایدمه لری ، بر چوق یا کلاشالره
سپ اولور . ارگنه فون ، کوچ کور

منقبه لری ده تمامیه تاریخی واقعه لری صیراسته
قویق دوغورود کادر . معنایه . وعنه لردن
دنیا نه اتفاق ایدن قیمت حکملری چقار سق
بونلر ده ثابت جزئی مقدارده تاریخی رحقت
حصه سی وله یلیرز . مثلا ، اوغوز خان
بر طرفدن اوغوزلرک تورک تاریخی به
وبای اولمکه معادل بر الاهی ، دیگر
طرفدن اوغوزلرک منقبوی تمدنکار برقمه رمای
ماهیترنده نجل ایتکله برابر ، تاریخی بر
شخصیت اولان (مه) له عینی مرآتدنلره
مالک اولمسی اعتبارله ده ، تاریخی حقیقتدن
جزئی بر حصه به صاحب دیمکدر . ارگنه فون
و کوچ عنعنلری ده ، بدایتده برر تاریخی
واقعه دن دوغوش اوله یلیر . فقط ، مراهانی
تاریخی شخصیت یاخود وقعه ، صورکادن
و فوطاوا مراهیت آیرسه ، اوندکی شائیت
حکمی یکنجی پلانده قالیر . برنجی پلانده
قیمت حکمی کچر . صورکرا ، بر قیمت
حکمدن اصل و اساسی اولمایان بر چوق شائیت
حکملری دوغار . شاعلیه ، مورخک اک
کوچ وظیفه سی ، مروتدده قیمت حاکمک
حصه یله ابتدائی شائیت حکمک حصه سی
آیرمه قدر . بونی به یلمک ایچین، مراهیدن
اول عننه نك منشائی اولان ابتدائی واقعه سی
بولق افتضا ایدر، صورکرا ، بونک نه صورله

قوتلو بر ماهیت اکتساب ابتدیی .
 دینی یا خود سیاسی وجدان طرفندن هانکی
 آیین یا خود تشکیلاتی ایضا حیات و اولدینی
 آرامق لازم کایر . صوگراده قیمت حکم لایله
 ابضاح وظیفه سی ابلک واقعه نه کی
 وقعه لر علاوه ابتدیی آرمالی . نورولبورکه
 تاریخک بوتون منبعاری آراسته اک زیاده
 حصافله قوللانیامه سی لازم کان عنعنه در .
 مع مافیه ، عنعنه ک شهادتی تاریخی واقعه لرده کی
 بوجزنی حصه ندن عبارت دکادر . عنفه
 خلقک نه صورته دوشوندیکی ، نلر
 دویلدینی کوسترمک اعتبار لایله ده اک اهمیتلر
 وثیقه در . مثلاً ، ژان دارق ، برنولویون
 خانک محب لایله ندن منقبوی برر شخصیت اولور .
 دائماً ، تاریخک طایفینی قهرمانلره منقبه ک
 طایفینی قهرمانلر آراسته درین فرقلر
 واردر . منقبه ک بو تحریرلری ، نری
 بالک خطابه دکل - اکر استفاده ایتیه سی
 پیایر نه ک - حقیقتلره سوق ایدمیلر .
 چونکه ، بومنقبولر بزه ، اونی ابداع این
 خلقک مفکوره سی کوستر . بونکه براره
 عنعنه لرک ، مشری وجدانه ترجانانی درجه
 درجه در . اساورلره عنعنه لرک اک بونک
 درجه سیدر . بر اسطوره ضعیفلامه
 باشلاهرق قوتلوندن بر مقدار قائب

ایدسه منقبه درجه سینه سقوط ایدر .
 منقبه ده قوتلوفنی رازداها قائب ایدسه ،
 طایرنامه احکامی ، کچه کتاب اعتقادری
 درجه سینه اینر . [خلفاندن بحث ایدر جکمز
 سیراده بونلرک ماهیتی ده آکلانه جنز .]
 طایر نامه اعتقادری ده بوتون قوتلوفنی
 قائب ایدجه ، عنعنه لکی دبیات ساحه ندن
 بدبیات ساحه سینه کچرک ماسال و افسانه
 آدرینی آلیر . افسانه ، حیوانلر آراسته
 جریان اینر حکایه لرده اکثراً منظوم
 یازیلیر . لاهوتنه ک افسانه لری کی .
 ماسال ، ریلری و دویلدی و خوی اولسون
 اولماین . زمانی و مکانی مبین اولماین .
 اسرارانکیز بر محیطده جریان اینر حکایه لرده
 مجموعه سینه درج اولونمده بونلرک خلق
 ماسالاری بونلره اک انی مثلدر . کورولبورکه
 ماسالره افسانه لریله عنفه قیمتی حازدر .
 بونلرکده اکی مفکوره لری کوسترمکه مهم
 دولاره وار . بورولاری ایلریده توره جکمز .
 آنالری سوزلری ، خلق سوزلری ، بیلجه لر
 خلق تورنولری و دستاغلری ده عنفه لر
 آراسته در بونلرکده دبیات تاریخی قضا سندن
 بویوک اهمیت و قیمتلری واردر .

ضیا کولک آب

دیاربکر تاریخندن :

قوموق ایلی

(۱)

الجزیره خرامه لرندن چیقاریلان یازیل
طاشلرله طوغله لر آتوریه وکلداییه تاریخلرندن کی
قاراکلی نقطه لری آیدینلاندینی سیراده
دیاربکر ولایتده آتوریه ایمپراطورلوقه
مماصر بر (قوموق ایلی) نك وارفتی بزه
طایفیدی .

ما-پورو ، اسکی شرقی قوملرندن
بحث ایدن مشهور تاریخنده بوتورک ایلنک
دیاربکر ولایتی قاعده قایلدندن باشقه
فرانک اوتیه طرفده طاشدینقی اوقاق بر
خریطه اوزرندن ایضاح ایدیور .
[جلد ۲ صفحہ ۵۹۹] وروکا تابع اولان
قبه لری ده صایور .

بطان و صاور و لرندن صرعش
یانلرینه ، کولجوک ، دن ویرانشیر
ودیریک جنوبده اوونک باشلادی
برلر قادر اولدنجی دیش بر ساحه
ایلان قوموق ایلی زمانک اک بوزک
تأخیرینی کندی ، استقلاله رعایت ایندیرمک
درجده قدرتایی . یوفوت ، اونک داغا

مستقل ویا یاریم مستقل باشامه نی و آلتی
عصر قانار بوقاری الجزیره حاکم ناله نی
تأیین ایلندی . حتی آتوریه نك الزمت
ایمپراطوری اوچنچی تیغلات فلاصر یله
آتوریه ، تابع بوتون اولکله اوربلی والی
وقوماندانلر تعیین ایدم . جله نی آتور
ولایتلی حاله قلب ایلدیکی مالدیه قوموق
ایلنک اوزمانکی [ق . م ۷۴۴] حکمداری
تشتایی [کوسنایی] بته ملکده مستقل
براقش ویا لکر معین برور کو آلفده درامه
اکتفا ایلندی . [جلد ۳ صفحہ ۱۴۹] .
بوندن داها صدورائی آتوریه
ایمپراطوری ایکیجی سارغون [ق . م
۷۱۰] شیمدیکی مالاطیه و حوالینی
قوموق پرمنی ، موناوو ، به اودیع ایلش
اولدینی ده تاریخده مذکوردر . [جلد ۳
ص ۲۵۲] که بوندن قوموق ایلنک صوک
کولرند یله کوچولمش دکل ، بالمکس داها
بوومش اولدینی آکلاشیایور .

قوموق ایلی تاریخده آتوریه ایمپراطورانی
ایله برابر وبلنک داها اول کوروندی .
وقبل المیلاد ۶۰۸ سنه نده نینوات تخریبندن
برقاج آی اولک حران مقدس شهری
واوراده کی (سین) جدی قومونلرک هم جنسلری

اولادىنى كى ، اوكونا دوده يالكر كلكره
 نقليات ايچىن استفاده اىلكده يى .
 پلا سرت آفدىنى ايچون دجهه (اوق)
 معانته (ايدفات) مور ائده (بىل) معانته
 (بوراتو) درلردى . دجهه تشكىل
 ايدن ايكي قولدن آرغى صوبىك اسى
 آدى بيلنمبورسده شالدىن ايكن (بىته)
 قولك (صوبىك) نامى و بيلبوردىكى بونك
 اوزمانلردن بى آدى ديكشه مش ديكدر .
 هر دور ايچىن بوبونك برمانع تشكىل
 ايدن (بىمان) صوبىك [نامى] دىنبيلورى .
 سايك صوبى وادىسى (بوليانى) آوله
 آكككده وادورلرده بيلد مهم بركچى
 تشكىل ايتكده ايدى .

شېخان درم - نك اسم ظنه نظراً
 (لوكا) ايدى ، صباور صوبىك ديك
 سولك و كولچوك ديككمز اوزونچى كولك
 اوزمانكى آدرين بيلمبورز .

فرات حوضه - فى دجهه حوضه سندن
 آبران داغلك چيسه بدن (قاشيارى)
 ديورلردى [۲] واسم كروازچن داغارندن
 [۱] وداغارده بوناليلر زمانده (مازى
 داني) معانته (ماديوسى) دىنبىلى .
 وداغارده آثر نلرخى بونى (ماشا) شكنده

وتخریب ابدلایى كونه قادار [جلد ۳
 ص ۵۸۶] وارفنى محافظه ائدى و آنچى
 بوندى سوكر بوحوالده (قووق) آدى
 ايشىلار اولدى . شىمدى قفقاسيه ديانا بون
 و خاص توركجه قونوشان قوموقلك
 بونلرله اقرباسى اولماسى قولله محتملدر .
 بز شو صوبىلرله بونوشولش ايلك تاريخى
 بولايلىككز قادار طولامق ايسنه ديك
 قوموقلك بونارخى بونى زمانده ديار بركده
 دك اسى تاريخى ديكدر .

اسى زمانلرده كى مو ، داغ ، شهر ،
 راسملرى شىمدىكى آدرله هچ بركه بيلور .
 بونارخ ، اوقوبانلر طرفندن ، ايجه
 آكلاشيله بىلك ايچىن قسلك حكايه سنه
 باشلاملاردن اول قوموق ايلك اوزمانى
 جغرافيا و اتوغرافيا بى حقدنه بعض
 معلومات و بركه لزوم كوردم .
 بونصبيانى برخريطه اوزونجه اشارت
 ايدنلر اودوروك اسى برخريطه بى ابدنمش
 و تاريخى جريانلرى بوخريطه اوزونجه
 قولايجه تعقيب ايدرك قورامش اولورلر .
 قوموق ايلان اوج پارچه بولن فرات
 دجهه صملرى بونلرده اسى زمانلردن

شوبارنى لك و قوموقى اباينك مهم بر مرکزي
ابدى و متين رد واره ده جور بولشدى [**]
[**] آتوره حكا دارلر بلك ظالم لر دن

بريقي : حاسيلرى و شهر ك ديوار لرى دېننده
قاز قلا دېنندن فقط ينه شهرى ضبط ايده دېكندن
بحث ايتمىدرك بوقمه ، انشا و كالى
ايكجى قسطنطين و اخلافنه اسناد اولونان
شيمه دېكى سوردن دها اول آميدانك ينيك
متين رد ديوار لچو بولش اولدينى كوستر يوره
شهر ك كدانيلر طرفدن بنا اولدينى ده
ابلى سورو ليور سده كدانيلر كك قدر تلى
حكدارى اولان (حاموراي) زمانده يله
كدانيله امپراطور لىك حدودى مازى داغك
قاراجه داغك شماله بچمهش اولدينى
وراسنك هتيلر ك ينى خطاي تور كاريك
[آيات] قبله سى طرفدن تاسيس ايلش
اولمى ظنى حقيقتنه دها قريب كور و نوره
(آميد) اسنى سربانجه بليك معناسنه
(آميد) دن و الجزيره كك اوزاق مهل
معنايله سربجه [آمد] دن كتي رلر وارد
بو ، غلبه برضا بولق مرانندن باشقه برشى
دكار . ديار بگر اسمى بزه پداليلاد
۱۵۸ سنه سنده بوحوالى به كلن بى بگر

قبله ندير قاش دره بواسى باكره سربجه منسوب
برضا ستره نديله (ديار بگره) و يالدار بگره دار

ميد يانه قدار اوزاناز و الجزيره اووه سنه
حاكم اولان بونون داغلى كوستر يوردي .
اسلى قاراجه داغى تشكيل ايدن بونكسكايه
(اوخيرا) دېنليردى . معنن اولمى
شمالده كى محراب و محرو داغليته (ارقايا)
(بانازى) كى آدلر و ريل يوردي .
ايجه كك شمالده كى داغلر (مانى) ايله ذكر
اولونيوردي . (نيدور) اسمى شيمه دېكى
بشيري فضا سنده رضوان ايله بطمان صورلى
آراسنده دجله به حاكم (آشيت) داغى
كوستريوردي .

قوموق ايلنك شمال و شرق طرفلر نده كى
بونون اراضيه ، قارا دنزه و قيزيل
ايرماغه قدار ، آتوريلر هموى براسم اوله ق
(نازى) دېرلردى .

ذكر ايتديكمز داغلرله سولر ك شكل
وردى كى رلر اورالده او طوران قبله رك
آدلر بى آيورلردى . قاراجه داغك
اوستنده وانك رنده شوبار تيار ، نير بولر ،
نير دونلر رلشمش لردى . نير بولرله نير دونلر
قاراجه داغده شوبار تياره خلف اولش
كورونيورلر .

نه زمين و كم طرفدن بايلدينى بيلينين
دياربكر شهرى بك اسكى زمانلر دن برى

بوحوالی ایستلا ابتدکاری زمانی بوراسی
تجکیم و معبدلره تزیین ادهرک رستمهره
حاله قوعشار و دجله نك شماله یکمک
ایچین بوراسی اس الحركه اتخاذا ایستلردی
او وقتلر استیلاوردولری ایچین بوحوالیده
دجله نك ایکی یکدی واردی : ربی
بورده ، اونه کی ده آیدانك شمالدهیدی
ساوور طارقلرینه (حاسانو) و بشیری
حوالبسته (دیرا = داریا) دینلیوردی .
شیمدیکی ساوور قصبهسی (شورا = سورو)
اسمهله اوزمانده موجوددی .

مبارقینك شمال طرفلرینده (- بریشها)
نامیهلک تیغ قلمه واردی کی یایی یلممبور .
طمان سوبی منبعلرینه ، خاربا ، و ایشوگاه
دینلیوردی . خاربا یله ایشوگاه ایکیسینه بردن
(خواراس) آدی ده وریلوردی . ایچه
قصابنده (خاطرارو) آدی رشم وادی .
معدن لواسی آلزولر = آلزولر مائدی اوزمانده
پك، شهر رشمی اولار (دام داموزا) قصبهسی
ایله (اورارخیناس) شاتوسی معدن لواسی
اراییسندیدی . بونلرک بری دوشو
اولارقی بولنمبور ، (اورارخیناس)
شاتوسی پادری داغك تپهسندیدی .
سویات سوبی الله فرات آراستنه (بلولی)

نیربولر قاراجه داغك جنوب یاماجلرینی
وشبه مدیکی ویرانشهر قصابسی اشغارا یاییوردی .
اوج صبرا دیوارله محاط پك قوتلی رشم
اولان (تها = بللی) نیربولرک انك
بو یوك شهر و مرکزلی ایدی که ویرانشهر
بونك یزنده در . نیردونلر قاراجه داغ
شرقتده اورنه ویرانه دوشورو یزنده
اوطوردولردی . بونلرک مرکزلی ده
دورت صبرا دیوارله چورلمش (مادارا)
شهریدی . بوشهر شیمدیکی (میرخضر)
قلمه نك بولوندی یزده دوشیور و احتیالک
بقلمه در . مادارا سمتلرینده ق م ۸۷۰
سنلرینه دوشورو (عودا) آدی بو یوك
رشم ذکر اولونیورسده بری بللی دگدر .
دیرك قصبه نك و دوشو یزده داها یاقین
اولارقی ملودین شهرینك بولوندی یزده
(آردوبا) اسمله بو یوجك بر قصبه
آوستریابور . آیدانك ۲۸ کایومتره قادار
شرقتده ، دجله نك جنوبده و سویك یاقینده کی
(آرخ) قریبه سه جوار خرابه لرك یزنده
(طوشخان = طوشخانه) نامیهلک
مشهور رشم واردی که آق یسکار دن
کورولن (طلوشان تپه) آدینی بولدن
آلیدی . تلر اولونیور ، طوشخانه اوله

حوالیسه بونک شرق و غرب طرفلرینه
ده نیلوردی .

قوموق ایلی واراضی داخلنده شرقده
وشمال شرقده کیرخولر = قوزخیارله
هم حدود ، دوست و متفقدی .

شیمدیکی خروط سنجاغنده ظنه نظراً
هیتیت جنسندن برطاقم قبیلهلر ساکنیدیلر .
مالاطی طرفلرینه [خان قالیات] ده نیلیوردی .
قوموقلر بو طرفندن میایدولر ، موشقولر
وموشقولرک رقبهله میکی کودولن قاشقورله
هم حدوددی . بو قبیلهلر هیتیت اوروغه
منسوبیدیلر . جنوب حدودی یعنی الجزیره
اوووسی مختلف اسملرده کی اراسی قبیلهلرک
جولانکاهییدی . قوموق ایلمنه وجوارینه
قاند دیگر برچوق اسملر داها وازسه ده
اوتار لرلرله ذکر وایضاح ایلمه حکاردر .
قوموق ایلمک بواسطه اراقلیلرک واکندرک
استیلا لرندن اعتباراً همان قاطب اولبور
ویرلرینه آزچوق ویا غماق فرقی باشقه
برسورو اسملر قونور . شیمدیلاک
بوللردنده بحث ایلمه جک دکاتر .

خالص

ظفرخبرلی :

اسکی شهرله عشاقک استردادی

بو هفته ملتزاهین رسوخ پارامیدر .

کولچوک حوالیسنده بولندیفته اجمال ویرایبور .
دیار بکرک غرب طرفلرینه (ورو قوزلی)
وسوره ک طرفلرینه (حال باو سا = حالزی
میخ) دینایوردی . (شورپی = شورپا)
اینان اوزومی و شرابی دول ، حیوانجه
زنکین برقبه بهضیلری طرفندن چرمیک
ینده کوستریلور حالزی لوانک مرکزی
اولان و برقله می احتوا ایلمن (کفابو)
شهری ده سیورک شهرینک رینه قونولبور .
شیمدی بیر جک دینان (تول بار - پ)
قبه سنک شمالده فرانک درسک تشکیل
ایندیکی محلهله یعنی روم قاعه حوالیسنه
(شوطاب) وونک شمالده دجه لک اونه
طرفده کی رله ، سیمساط جهتلریده
(اورومه) دینایوردی .

قوموق ایلی جنوبدن (بیت آدی نی)
(بیت ماخیانی) ایله محدودایدی . بیت آدی نی
خاصه فرات ایله بالبح آراسنده کی رلردی .
شیمدیکی اورفه حوالیسنه (تول آبی) دلردی .
(حران) طرفلرک اک بوبوک و مقدس
شهری و (سین) بوبوک مقربدی (اورفه)
روها (شهری) داها میدانه بوقدی ویا
اهیمتیز برردی . بیت ماخیانی ناور
سودن (خارمیش) دینلن (جاغ جاغ)
سوینه قانار اولان رله یعنی راسی این

چو زحاندى بى قانچى و نالايلىك پىس
 آياقلىرى آلتىده چيكنىن مظلوم اولكلارمن
 اوردومزك بومجزملى يورويوشله سينما
 سرعيله كبرى آلتىده در . آفون قاره
 نحصاردن صوگرا نوتاييه آلتى . بولونده
 قهرمان اوردومزك اسكى شهرله عشاقه
 كىرديكى مژدهنى آلتى . انشالله يانين
 بوزمانده بروسه ايله ازميركده آماوطنه
 قوشدېنى مژدهنى آلتى .
 اسكى تورك والام محاربه لىنى آكيدران
 بومجزملى ظفرلك سىلارى ندر ؟
 ملتزمك اسكى ددرلر مژكى واضح برمكوره
 وقطى برميثاق مى ايله حربه كىرمه سدر .
 نه ايچين حرب اينديكى بىان برمات مطاقا
 غلبه چالار . مى بوردلر مژه احق يونانيلار
 نه ايچين كىرديلر ؟ بوندى حق وه نيزولسه
 قسطنطينك بيله خبرى بوندر . آنادولوى .
 تراكيانى مستملكه حالته قويغنى ايسيدورلردى ؟
 بونك ممكن اولمايدىغى اك احق ربوناناي بيله
 وانفدى . ايمپرياليزم دورلر نه بيله بر
 اولكلنى مستملكه حالته قويغنى سوك دورجه
 كوج ايكن . ملتزمك استقلال وحرى
 بين الملل برمكوره و ايمان شكافى آلتى
 بودورده . شيمى بيله قدر حر وه مستقل
 باشمى شائلر و عسكر برملى رعبلك

چوبوز اكدير ملك تاصيل قابل اوله يايردى ؟
 جهانك بون اسير ملتلى حربه نائل
 اولوركن . بش بىك سندن بى حر
 باشايان توركلرى كوله كى قبول ايدم چكدى ؟
 هم كىلرى افندى طاييه حقدى ؟ دونه
 قادار و بردي بختشله باشايان قارصون
 روملر بى ؟ يوقسه . بونلك آرقه سنده
 كىرهن ناسرد انكازلر بى افندى طاييه حقدى ؟
 توركلرك اولو مسلمان اولدقلى
 ايچين . ثانياً تورك اولدقلى ايچين .
 ثالثاً ملتلك استقلالى مصرده باشادقلى
 ايچين ترك حر بولندن . ترك مى
 وطنلر بىك نعايتدن ذره قادار برشى رك
 ايدمه . به جگربى اچاق يونانيلرله قوجيه
 انكازلرله آلاقمق لازمدى .
 اوردومى يونان عسكلر بى دكتره
 دوكله بونى اك بلخ بر سورده
 آلاقمقده در . ملتزمك . سلاحرلى آلتى
 آلتى ددر و كرا . دوشمانلر بى منلوب ايجمى .
 اك مدنى ملتلك قادار استقلال لايق اولدغه جانلى
 بردنلر كلى ؟ شيدلر مذك و حاربينه بويوك تشكرانى
 و محمدلر مژى . قهرمان قازيلر مژه بويوك
 تشكرل و حرملر مژى . دلى باش
 قوماندانلر مژه بويوك ملت مجاسته بويوك
 بيلر مژى قديم ايدور .